

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حقوق و رویه سازمان ملل متحد

ویراست پنجم
بندتو کونفورتی و کارلو فوکارلی

ترجمه و تحقیق:
دکتر ستار عزیزی
استاد حقوق بین الملل دانشگاه بوعلی سینا

دکتر معصومه امامیان استادیار دانشگاه ایلام
دکتر حسین حسینی محبوب
هومن مقیلان

انتشارات بریل
لیدن/بوستون

۱۴۰۱

سرشناسه	: کانفورتی، بندتو، ۱۹۳۰-۲۰۱۶م. Conforti, Benedetto, 1930-2016
عنوان و نام پدیدآور	: حقوق و رویه ملل متحد/ بندتو کونفورتی، کارلو فوکارلی؛ ترجمه و تحقیق ستار عزیزی ... او دیگران.
مشخصات نشر	: همدان: دانشگاه بوعلی سینا، انتشارات، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۶۴۴ ص.
شابک	: 978-600-128-373-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتاب حاضر از متن انگلیسی با عنوان " The Law and Practice of the United Nations" به فارسی ترجمه شده است.
یادداشت	: ترجمه و تحقیق ستار عزیزی، معصومه امامیان، حسین حسینی محبوب، هومن مقیلان.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: سازمان ملل متحد- United Nations
شناسه افزوده	: فوکارلی، کارلو، ۱۹۶۱- م. 1961 Focarelli, Carlo
شناسه افزوده	: عزیزی، ستار، ۱۳۵۶- مترجم
شناسه افزوده	: دانشگاه بوعلی سینا. انتشارات
رده بندی کنگره	: JZ4934
رده بندی دیویی	: ۲۳/۳۴۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۱۰۸۶۸۴
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

عنوان: حقوق و رویه سازمان ملل متحد

مولفان: بندتو کونفورتی و کارلو فوکارلی

مترجمان: دکتر ستار عزیزی، دکتر معصومه امامیان، دکتر حسین حسینی محبوب، هومن مقیلان

ناشر: مرکز نشر دانشگاه بوعلی سینا

مدیر مرکز نشر: دکتر محمدجواد پدالهی فر

چاپخانه: روشن

صفحه و قطع: ۶۴۴- وزیر

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۳۲۲۰۰۰۰ ریال

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱

شماره کتاب: ۵۱۴- الف

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۲۸-۳۷۳-۴

کلیه حقوق برای مرکز نشر دانشگاه بوعلی سینا محفوظ است

مراکز فروش در همدان: ۱. دانشگاه بوعلی سینا، مرکز نشر دانشگاه بوعلی سینا تلفکس: ۰۸۱-۳۸۲۹۱۲۷۶

۲. خیابان شهید حسین فهمیده، روبروی پارک مردم، فروشگاه اداره انتشارات

۳. خیابان مهدیه روبروی خانه معلم- انتشارات دانشجو

نمایندگی فروش در تهران: ۱. موسسه کتابیران، میدان انقلاب، خیابان لبافی نژاد غربی (بعد از چهار راه کارگر جنوبی)،

بعد از فروشگاه شیلات، پلاک ۲۳۷ تلفن: ۶۶۴۲۳۴۱۶-۶۶۴۲۶۶۸۷

۲. نوپردازان، میدان انقلاب، خیابان لبافی نژاد، بین ۱۲ فروردین و اردیبهشت، پلاک ۲۰۶ تلفن: ۶۶۴۹۴۴۰۹-۶۶۴۱۱۱۷۳

ترجمه این کتاب به استاد برجسته مطالعات سازمان ملل متحد،

مادر ارجمند انجمن ایرانی مطالعات ملل متحد

و معلم گرانقدر علم و اخلاق

پروفسور نسرین مصفا تقدیم می‌گردد

پیشگفتار چاپ اول کتاب	-----
پیشگفتار چاپ پنجم نویسندگان کتاب	-----
مقدمه مترجم	-----
اختصارات	-----

مقدمه

۱- منشاء تدوین منشور سازمان ملل متحد	-----
الف) از منشور آتلانتیک تا کنفرانس سانفرانسیسکو	-----
ب) کنفرانس سان فرانسیسکو، لازم‌الاجرا شدن منشور و عضویت در سازمان ملل متحد	-----
ج) رابطه میان جامعه ملل و سازمان ملل متحد	-----
۲- اهداف سازمان ملل متحد	-----
۳- ارکان سازمان ملل متحد	-----
۴- منشور به مثابه معاهده	-----
۵- تفسیر منشور	-----
۶- اختیارات (ارکان ملل متحد) در تفسیر منشور	-----
۷- «قطعیّت منشور» و نحوه اصلاح و بازنگری	-----
۸- گرایش‌های حاضر برای بازنگری در منشور	-----

فصل اول: عضویت ملل متحد

بخش اول: کسب وضعیت عضویت	-----
۹- پذیرش	-----
۱۰- شرایط پذیرش	-----
۱۱- پذیرش دولت‌های کوچک	-----
۱۲- پذیرش دولت‌های بی طرف	-----
۱۳- عضویت به اصطلاح مشروط و فقدان تعهدات «ایجابی» برای ارکان سازمان ملل متحد	-----
۱۴- عضویت مجدد	-----
بخش دوم: انواع تغییرات در وضعیت عضویت	-----
۱۵- تعلیق	-----
۱۶- اخراج	-----
۱۷- خروج	-----

- ۱۸- آثار جانشینی دولت بر وضعیت عضویت -----
- ۱۹- حکومت‌های شکل گرفته در نتیجه‌ی انقلاب یا مداخلات نظامی خارجی -----
- ۲۰- حکومت در تبعید -----
- ۲۱- جانشینی دولت و قواعد مربوط به اعتبارنامه -----

فصل دوم: ارکان

بخش اول: شورای امنیت

- ۲۲- ترکیب شورا و انتخاب اعضای غیردائم -----
- ۲۳- نحوه رای‌گیری در شورا -----
- الف) ماهیت بیانیه چهار قدرت در کنفرانس سان‌فرانسیسکو -----
- ۲۴ ب) اختیار موسوم به حق وتو و اهمیت رأی ممتنع عضو دائم -----
- ۲۵ ج) غیبت عضو دائم -----
- ۲۶ د) مسأله وتوی مضاعف -----
- ۲۷ ه) رأی ممتنع توسط یکی از طرفین اختلاف -----
- ۲۸ و) تصویب با «کنسانسوس» -----
- ۲۹ ز) شرکت دول غیر عضو شورای امنیت در جلسات -----

بخش دوم: مجمع عمومی

- ۳۰- ترکیب مجمع. ارکان فرعی -----
- ۳۱- نحوه رای‌گیری در مجمع عمومی -----
- الف) اکثریت «حاضر و رای دهنده» -----
- ۳۲ ب) اکثریت ساده و اکثریت کیفی -----
- ۳۳ ج) تصویب از طریق کنسانسوس -----

بخش سوم: دبیرخانه

- ۳۴- انتصاب دبیرکل -----
- ۳۵- کارمندان دبیرخانه و ماهیت حقوقی رابطه استخدامی آنان -----
- ۳۶- مزایا و مصونیت‌های کارمندان سازمان ملل متحد -----
- ۳۷- حمایت از کارمندان و کارکنان ملل متحد -----

بخش چهارم: شورای اقتصادی اجتماعی و شورای قیمومت

- ۳۸- ترکیب و وظایف شورای اقتصادی و اجتماعی -----
- ۳۹- شورای قیمومت -----

بخش پنجم: دیوان بین‌المللی دادگستری

۴۰. ساختار دیوان

۴۱- انتخاب قضات

فصل سوم: کارکردها

بخش اول: محدودیت‌های کلی بر کارکردهای سازمان ملل متحد

۴۲. محدودیت‌ها بر صلاحیت شخصی و صلاحیت موضوعی

۴۳- سازمان ملل متحد و دول غیرعضو

۴۴- شرط صلاحیت داخلی (بند ۷ ماده ۲)

۴۵ الف) مفهوم صلاحیت داخلی

۱. مفهوم حقوقی

۲. مفهوم صلاحیت داخلی طبق بند ۷ ماده ۲

۳. تحولات در رویه

۴۶ ب) معنای «مداخله»

۴۷ ج) اهمیت وجود استثناء در بخش آخر بند ۷ ماده ۲

۴۸ د) صلاحیت تفسیر بند ۷ ماده ۲

بخش دوم: حفظ صلح: کارکرد شورای امنیت

۴۹- فصل‌های ششم و هفتم منشور

۵۰- اختیار جلب توجه شورا (به اختلاف یا وضعیت)

۵۱- تحقیق و تفحص

۵۲- حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات براساس فصل ششم منشور

۵۳- ب) معرفی «آئین‌ها و روش‌ها» به دولت‌ها برای حل و فصل اختلافاتی که ممکن است به

تهدیدی برای صلح مبدل شوند.

۵۴ ج) توصیه در خصوص «شرایط حل و فصل»

۵۵- اقدام در خصوص حفظ صلح براساس فصل هفتم منشور

۵۶- تشخیص تهدید علیه صلح، نقض صلح و یا عمل تجاوز

۵۷- اقدامات پیش‌بینی شده در منشور

الف) ارائه توصیه بر اساس ماده ۳۹

۵۸ ب) اقدامات موقت (ماده ۴۰)

۵۹ ج) اقداماتی که شامل توسل به زور نمی‌باشند (ماده ۴۱)

۶۰ د). اقدامات مشتمل بر توسل به زور (ماده ۴۲ و بعد از آن). الف) عملیات حفظ صلح

- ۶۱ (ب) اعطای مجوز توسل به زور (استفاده از نیروی نظامی) به دولت‌ها
- ۶۲- اداره سرزمین‌ها
- **بخش سوم: حفظ صلح: وظایف مجمع عمومی**
- ۶۳- بحث و توصیه در مورد مسائل کلی
- ۶۴- وظیفه حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات
- ۶۵- مسأله اختیارات مجمع عمومی در خصوص «اقدام»
- الف) راه حل‌های ارائه شده توسط منشور
- ۶۶ (ب) ادعای شکل‌گیری قواعد عرفی
- **بخش چهارم: حفظ صلح: وظایف دبیرکل**
- ۶۷- وظایف محوله و وظایف اجرایی
- ۶۸- ابتکارات مستقل برای حل و فصل مسالمت‌آمیز
- **بخش پنجم: حفظ صلح و سازمان‌های منطقه‌ای**
- ۶۹- اقدامات منطقه‌ای «دارای مجوز» شورای امنیت
- ۷۰- سازمان‌های منطقه‌ای موجود
- **بخش ششم: همکاری اقتصادی و اقدام برای توسعه**
- ۷۱- استعمارزدایی سیاسی و استعمارزدایی اقتصادی: همکاری برای توسعه
- ۷۲- ارگان‌هایی که وظیفه همکاری اقتصادی را برعهده دارند
- ۷۳- وظایف هنجاری
- ۷۴- وظایف عملیاتی
- ۷۵- ارتباط با آژانس‌های تخصصی
- **بخش هفتم: حمایت از حقوق بشر**
- ۷۶- ابعاد کلی اقدامات سازمان ملل متحد
- ۷۷- اقدام در مورد هر دولت
- ۷۸- قطعنامه‌هایی با ماهیت کلی
- ۷۹- میثاقین حقوق بشر و کمیته حقوق بشر
- **بخش هشتم: استعمارزدایی و حق تعیین سرنوشت مردم**
- ۸۰- صلاحیت سازمان ملل متحد در تصمیم‌گیری برای استقلال مردم تحت سلطه استعمار
- ۸۱- حق تعیین سرنوشت مردم
- ۸۲- قیمومت
- ۸۳- قضیه نامیبیا

بخش نهم: ثبت معاهدات

۸۴- آثار ثبت

۸۵- آثار عدم ثبت معاهدات

بخش دهم: کارکردهای قضایی

۸۶- حل و فصل قضایی اختلافات بین دولت‌ها

۸۷- کارکرد مشورتی دیوان بین‌المللی دادگستری

بخش یازدهم: تامین مالی سازمان ملل متحد

۸۸- مشارکت اجباری اعضای سازمان ملل متحد (در تامین بودجه سازمان)

۸۹- مشارکت‌های داوطلبانه

۹۰- دریافت وام و دیگر گزینه‌های تامین مالی

فصل چهارم: مصوبات سازمان

۹۱- توصیه به دولت‌ها

۹۲- تصمیمات

۹۳- قطعنامه‌های سازمانی

۹۴- قطعنامه‌های عملیاتی

۹۵- پیشنهادات، مجوزها، تفویض اختیارات و یا وظایف، تاییدیه‌ها، رهنمودها، توصیه‌ها میان

ارکان سازمان

۹۶- اعلامیه‌های اصولی

۹۷- قطعنامه‌های ملل متحد و حاکمیت قانون: وظیفه ارکان در تبعیت از منشور و حقوق

بین‌الملل

۹۸- تبعیت از آئین‌نامه‌های داخلی

۹۹- مصوبات غیرقانونی و نقش اجماع در نظام ملل متحد

منابع

کتاب

مقالات

نمایه

پیشگفتار چاپ اول کتاب

این کتاب، نسخه انگلیسی به روزشده‌ی پنجمین ویرایش ایتالیایی کتاب درسی سازمان ملل متحد است که اولین بار در سال ۱۹۷۱ توسط (CEDAM) منشر شد.

هدف این کتاب ارائه یک تحلیل حقوقی جامع از مسائل مربوط به عضویت، ساختار ارکان سازمان ملل متحد، وظایف و اقدامات آنها با در نظر گرفتن متن منشور، ریشه‌های تاریخی آن، و به‌ویژه، بررسی رویه آن ارکان است. بدیهی است که تحولات رویه سازمان ملل متحد پس از سال ۱۹۷۱ مورد توجه قرار گرفته است. به‌عنوان یک معیار کلی کار، روش جدیدتر به جای جایگزین کردن آن به روش قبلی اضافه شده است، حتی زمانی که ممکن است رویه گذشته منسوخ به نظر برسد. در واقع، یکی از اهداف کتاب، پژوهش در مورد «داستان» سازمان ملل متحد از بدو تاسیس تاکنون، از رهگذر تحلیل رویه این سازمان می‌باشد. علاوه بر این، از آنجایی که منشور هرگز دستخوش هیچ گونه اصلاحات اساسی نشده است، نمی‌توان این گزاره رد کرد که آنچه که امروز قدیمی و منسوخ به نظر می‌رسد می‌تواند در آینده مورد توجه قرار گیرد. به همین دلیل، بررسی رویه قبلی؛ دیر یا زود برای هر کسی که خواهان تفسیر منشور است مفید خواهد بود. به عنوان مثال، در سال ۱۹۷۵، ایالات متحده پذیرش دو ویتنام را که در آن زمان کشورهای جداگانه بودند و دو کره را با تکنیک «بسته» پیشنهاد کرد. بنابراین، نظریه مشورتی معروف دیوان بین‌المللی دادگستری در سال ۱۹۴۸ درباره «بسته» پیشنهادی اتحاد جماهیر شوروی برای پذیرش جمعی در دهه‌های ۴۰ و ۵۰ دوباره علیرغم اینکه منسوخ به نظر می‌رسید، مورد استقبال قرار گرفت.

به نظر من، یک تحلیل حقوقی که عاری از قطعیت‌گرایی است و با رویه مرتبط است، می‌تواند نقشی را که سازمان ملل متحد در گذشته و در حال حاضر ایفا کرده است، بهتر از بسیاری از مطالعات سیاسی یا جامعه‌شناختی طولانی و بی نتیجه توصیف کند.

این کتاب بر روی منشور آنگونه که هست بسیار تمرکز دارد، و تنها در حاشیه، به اصلاحاتی که ممکن است ارائه شوند، مانند اصلاحاتی که در مورد ساختار شورای امنیت و مجمع عمومی مطرح است، می‌پردازد. در واقع، پیش‌بینی اصلاحات رادیکال که به سازمان ملل متحد شکلی کاملاً جدید دهد، دشوار است. این امر به ویژه با توجه به اعطای اختیار و کارآمدی لازم به سازمان برای حفظ صلح و امنیت صادق است. رویدادهای اخیر به وضوح نشان داده است که چنین توقعی تا چه حد غیرقابل اجرا خواهد بود.

من به کارلو فوکارلی، ماسیمو ایوانه و آنجلو لابلای برای کمکی که در تهیه نسخه خطی ارائه کردند و سوزان فیشر فرانسویونی برای ویراستاری پیش نویس انگلیسی مدیون هستم.

نوامبر ۱۹۹۵

بندتو کونفورتنی

پیشگفتار چاپ پنجم نویسندگان کتاب

متأسفانه در ۱۷ ژانویه ۲۰۱۶ پروفیسور بندتو کونفورتی تنها دو هفته پس از تحویل نسخه نهایی این اثر به اینجانب برای انتشار، در گذشت. در چنین شرایطی، هرچه در وصف او گویم، ناچیز است و فقط یاد و خاطرات ایشان است که باقی میماند. نسخه کتابی که در پیش رو دارید، دقیقاً همان نسخه‌ای است که با استاد و با همکاری یکدیگر تالیف نمودیم.

در ویرایش پنجم این اثر، فارغ از به‌روز رسانی‌های دقیق در کل کتاب، تحولات زیر از زمان انتشار نسخه چهارم در سال ۲۰۱۰ در عملکرد سازمان ملل متحد در شش سال گذشته، بررسی شده است: نظریه مشورتی دیوان بین‌المللی دادگستری در قضیه کوزوو، مداخله نظامی در لیبی با مجوز شورای امنیت، رای دیوان اروپایی حقوق بشر در قضیه الجده و پذیرش سودان جنوبی به عنوان صد و نود و سومین کشور عضو سازمان ملل متحد؛ انتخاب فلسطین به عنوان «دولت ناظر غیرعضو» توسط مجمع عمومی، و آثار متعاقب آن در پذیرش صلاحیت دیوان بین‌المللی کیفری توسط فلسطین، عدم پذیرش کرسی غیردائم توسط عربستان سعودی که در انتظار اصلاح (بعید) شورای امنیت بود؛ پیشنهادات ارائه شده در مخالفت با حق وتوی شورای امنیت از سوی حقوقدانان و دولت‌ها، غیبت موقت نماینده ایالات متحده در شورای امنیت با هدف ممانعت از تصویب قطعنامه محکومیت اسرائیل؛ رای روسیه در شورا در موضوع کریمه بدون هیچ اعتراضی در مورد تعهد روسیه به امتناع از دادن رای به عنوان یک کشور ذینفع؛ آخرین رویه قضایی دادگاه‌های هلند و دیوان اروپایی حقوق بشر به نفع مصونیت مطلق از صلاحیت از سوی سازمان ملل متحد که اخیراً توسط یک دادگاه آمریکایی که یک دعوای گروهی علیه سازمان ملل متحد را رد کرده و مسئول همه‌گیری بیماری وبا ناشی از صلح بانان نپالی در هائیتی می‌داند تکرار شده است؛ به گفته شورا، گسترش ویروس ابولا و در اختیار داشتن سلاح‌های شیمیایی توسط سوریه، «تهدید احتمالی علیه صلح و امنیت بین‌المللی» است: تحریم‌های «هدفمند» اخیر (همراه با کمیته‌های نظارت مربوطه و معافیت‌های بشردوستانه) علیه داعش، و تمدید تحریم‌های موجود علیه گینه‌بیسائو، جمهوری آفریقای مرکزی، یمن و سودان جنوبی (مانند مورد کره شمالی و لیبی) و همچنین اقداماتی برای خنثی کردن سلاح‌های شیمیایی در سوریه و آخرین مقرراتی که «تمام اقدامات لازم» را علیه داعش توصیه می‌کند؛ رویه قضایی دادگاه‌های ملی، دیوان اروپایی حقوق بشر و دیوان دادگستری اتحادیه اروپا در مورد رعایت حقوق بشر در اعمال تحریم‌های شورای امنیت، از جمله، در ارتباط با ماده ۱۰۳ منشور؛ مأموریت‌های جدید حفظ صلح که شامل «مداخله» در جمهوری دموکراتیک کنگو با ویژگی‌های اجرای صلح، و جدیدترین دستورالعمل‌ها و بحث‌های شورای امنیت در این زمینه، به‌ویژه مواردی که فعالیت چندگانه و ادغام نیروهای سازمان ملل با نیروهای پلیس ملی و مقامات محلی را تقویت می‌کنند:

مجوز استفاده محدود از توسل به زور در جمهوری آفریقای مرکزی به منظور حفاظت از تحریم تسلیحاتی و در لیبی در برابر صادرات غیرقانونی نفت خام؛ ایجاد شعب فوق‌العاده آفریقایی در دادگاه‌های سنگال با توجه به دادگاه‌های جنایی «ترکیبی»: رویه قضایی هلند در رابطه با مسئولیت کشورهای عضو در تامین نیروهای حافظ صلح؛ بحث در مورد اعمال دکترین مسئولیت حمایت در سوریه و کره شمالی، با توجه به مداخله نظامی احتمالی و حمایت بشردوستانه از مردم؛ تحولات برخی موضوعات مرتبط با حقوق بشر امروز به عنوان کانون توجه سازمان ملل متحد (مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها، حفاظت از داده‌های شخصی در عصر دیجیتال، بدهی‌های دولتی و حقوق بشر) و اشاره‌ای کوتاه به نظریه مشورتی سال ۲۰۱۲ توسط دیوان بین‌المللی دادگستری در مورد رأی شماره ۲۸۶۷ از دیوان اداری سازمان بین‌المللی کار پس از شکایتی که علیه صندوق بین‌المللی توسعه کشاورزی ارائه شده است.

در پایان مایلیم از رافائلا نیگرو برای کمک‌های ارزشمندش در جستجوی به روز رسانی‌های کتابشناختی تشکر کنیم.

دسامبر ۲۰۱۵

بندتو کونفورتی و کارلو فوکارلی

مقدمه مترجم

سازمان ملل متحد را باید بزرگترین و جامعترین سازمان جهانی دانست که وظایف، کارکرد و رویه آن، جایگاه مهمی در نظام حقوق بین‌الملل دارد. اهمیت منشور ملل متحد به عنوان سند تاسیس سازمان تا بدانجاست که از آن با عنوان «قانون اساسی» جامعه بین‌المللی نام برده می‌شود. شاید هیچ معاهده بین‌المللی چون منشور نتوان مثال زد که با وجود موادی همچون بند ۶ ماده ۲ و.. دارای آثاری برای دول ثالث باشد. همچنین ماده ۱۰۳ منشور به صراحت چنان جایگاهی برای منشور و تعهدات ناشی از آن قائل است که آن تعهدات را بر دیگر تعهدات ناشی از دیگر موافقتنامه‌های بین‌المللی، دارای اولویت می‌داند. نویسنده اول و اصلی کتاب، پروفیسور بندتو کونفورتی در سال ۱۹۳۰ در شهر ناپل ایتالیا به دنیا آمد. وی بین سالهای ۱۹۷۸ تا ۱۹۹۳ استاد مدعو در دانشگاه اسکندریه مصر بود اما مجدداً به شهر زادگاهش در ناپل بازگشت و تا زمان وفاتش در ۱۷ ژانویه ۲۰۱۶ در همان دانشگاه خدمت کرد. پروفیسور کونفورتی یکی از اساتید برجسته حقوق بین‌الملل در جهان بود و تا زمان وفات، عضو هیات مدیره آکادمی بسیار معروف حقوق بین‌الملل لاهه بود. از دیگر سوابق علمی و اجرایی ایشان می‌توان به این موارد اشاره کرد:

- ۱- عضو دیوان سازش و داوری کنفرانس امنیت و همکاری اروپا
- ۲- قاضی دیوان اروپایی حقوق بشر
- ۳- عضو کمیسیون اروپایی حقوق بشر
- ۴- عضو گروه ملی ایتالیا در دیوان دائمی داوری
- ۵- عضو انستیتو حقوق بین‌الملل لاهه

چاپ اول کتاب بسیار جامع و کامل کونفورتی، در سال ۱۹۹۵ منتشر شد و طی بیست سال بعد، چهاربار دیگر توسط ایشان و بعدها با همیاری همکارش «کارلو فوکارلی»، مطالب کتاب به‌روزرسانی شد. زیرا در این کتاب، نه تنها وظایف و کارکرد سازمان ملل متحد در پرتو منشور بررسی شده بلکه رویه به روز سازمان در این موارد نیز، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. لازم به ذکر است که این کتاب در ایتالیا و بسیاری از کشورهای دیگر به عنوان کتاب درسی دانشگاهی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

استاد بزرگ حقوق بین‌الملل ایران، جناب آقای پروفیسور جمشید ممتاز که همکار پروفیسور کونفورتی در هیات مدیره آکادمی حقوق بین‌الملل لاهه و از دوستان ایشان بودند، چند سال

قبل در یکی از جلسات هیات مدیره انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل متحد، اظهار امیدواری کردند که این کتاب بسیار مفید به زبان فارسی ترجمه شود و بسیار خوشحالم که بعد از چند سال بالاخره خواسته استاد ممتاز عزیز که امیدوارم همواره سلامت و تندرست باشند، محقق شد. اگر چه اینجانب از همان زمان، ترجمه کتاب را آغاز کردم اما اشتغالات مختلف آموزشی، پژوهشی و اجرایی به بنده امکان نداد تا کار را به زودی به اتمام رسانم تا آنکه دو نفر از دانشجویان سابق دکتری حقوق بین‌الملل اینجانب، سرکارخانم دکتر معصومه امامیان (استادیار حقوق بین‌الملل دانشگاه ایلام) و جناب آقای دکتر حسین حسینی محجوب و همچنین جناب آقای هومن مقیلان از دانش‌آموختگان کارشناسی ارشد حقوق بین‌الملل، به یاری من شتافتند تا کار به سرانجام رسد. در اینجا لازم می‌دانم از زحمات یکایک این عزیزان کمال تشکر را داشته باشم که زحمت اصلی ترجمه برعهده این بزرگواران بود و بنده تنها نظارت و ادیت کلی کار را برعهده داشتم.

همچنین بایسته و شایسته میدانم از زحمات و ارشادات ارزیاب و داور علمی این اثر، همکار عزیزو گرانقدرم جناب آقای دکتر سیدقاسم زمانی؛ استاد حقوق بین‌الملل دانشگاه علامه طباطبایی، کمال تشکر و قدردانی خود را ابراز و اعلام نمایم.

این کتاب در چهار فصل تنظیم شده است. فصل اول به بررسی عضویت در سازمان ملل متحد اختصاص دارد. در فصل دوم به معرفی ارکان و در فصل سوم، کارکرد آن ارکان، توضیح داده شده و در فصل چهارم به معرفی ویژگیها و ماهیت حقوقی مصوبات سازمان پرداخته شده است. لازم به ذکر است که نویسنده کتاب، مباحث خود را در ۹۹ بند، ارائه داده است که این بندها در چهار فصل گفته شده، توزیع شده است. نویسنده در ابتدای هر بند، کتابها و مقالات مرجع در این زمینه را معرفی کرده است. نظر به این واقعیت که برخی منابع به چند صفحه بالغ میشد لذا تصمیم مترجمان بر آن شد تا برای کاهش حجم کتاب و صرفه جویی در هزینه چاپ، قسمت منابع ابتدایی هر بند، حذف شود و در پایان کتاب، فهرست کلی منابع استفاده شده توسط مولفان، درج شود. همچنین نویسنده کتاب، بخشهای فرعی بحث از جمله ارجاع به رویه و توضیح تفصیلی بحث را در هر یک از بندها با فونتی ریزتر نسبت به مباحث اصلی ارائه کرده بود. نظر به اینکه گاهی میان بحث اصلی و توضیح رویه و اسناد مربوطه (در فونت ریزتر) در کتاب، فاصله ایجاد می‌شد لذا مترجمان تصمیم گرفتند تا در غالب موارد، مباحث مرتبط با فونت اصلی را در پاورقی و متناظر با بحث اصلی مطرح کنند تا دانشجویان و پژوهشگران مسائل ملل متحد، راحتتر بتوانند میان مباحث ارائه شده،

ارتباط برقرار کنند. بنابراین در صورت مقابله متن موجود فارسی با متن انگلیسی، ممکن است همپوشانی کامل وجود نداشته باشد.

همچنین شایسته یادکرد است که چون چاپ پنجم کتاب در سال ۲۰۱۶ منتشر شده است و پس از مرگ شادروان پروفیسور کونفورتی، همکار ایشان ادیت تازه‌ای از کتاب را منتشر نکرده است، لذا لازم دیدیم تا اطلاعات به‌روز در خصوص برخی اطلاعات لازم را در اختیار خوانندگان قرار دهیم که این موارد بیشتر در پاورقی و در مواردی در داخل متن کتاب با قید عنوان مترجم در پرانتز، مشخص شده است. همچنین در بخش مربوط به توضیح «کمیته‌های تحریم» لازم دیدیم آخرین اطلاعات مربوط به تاسیس و خاتمه فعالیت این کمیته‌ها تا پایان سال ۲۰۲۲ را با مراجعه به پایگاه اینترنتی مربوطه، طی جدولی با ذکر شماره قطعنامه تاسیس کننده، تاریخ تاسیس (یا خاتمه فعالیت) و اطلاعات تکمیلی را طی جدولی توضیح دهیم. نویسندگان کتاب، این اطلاعات را به صورت موردی، تا سال چاپ کتاب ذکر کرده بودند که به دلیل پراکندگی مطالب، اطلاعات جامع و روشنی را برای خواننده به دست نمی‌داد. تردیدی نیست که ترجمه حاضر دارای کاستی‌ها و معایب فراوانی است. بنابراین مترجمان، انتقادات و نظرات ارشادی صاحبان قلم و اساتید معظم در این ارتباط را به دیده منت می‌پذیرند و امیدوارند که از انتقادات و ارشادات اساتید محترم و پژوهشگران ارجمند، محروم نمانند.

در پایان نویسنده لازم می‌داند از زحمات جناب آقای دکتر محمدجواد یداللهی فر رییس انتشارات دانشگاه بوعلی سینا و همکاران ایشان در این حوزه، به‌ویژه سرکار خانم‌ها میرزایی و خانی قدردانی نماید.

ستار عزیزی

استاد حقوق بین الملل

